

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

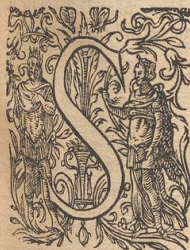
Lubrica culpa perit, neque mors de crimine gaudet,
 Cùm tua delictis libera membra vides.
 In templis habitando pijs sic purus habebis,
 Vt tua corda, pater, sint pia templa Dei.
 Eligit in tali se Christus vase recondi:
 Quam sibi purgavit, possidet ipse domum.
 Non dolus in labijs, non sunt fera nubila mentis:
 Synceris animis vernat in ore dies.
 Doctiloquum flumen salienti fonte refundis,
 Et sensus steriles voce rigante foues.
 Ardua cælorum pandis mysteria terræ,
 Per quem plùs Dominum scit, timet, orat, amat.
 Dogmate diuino præful facunde triumphas:
 Das pastor monitis, nè premat error oues.
 Delicijs reficis, quas cælum, arua, vnda ministrant,
 Et faciat populos hinc cibus, inde fides.
 Sumit pauper opem, tristis spem, nudus amictum:
 Omnia, quicquid habes, omnibus esse facis.
 Sic tibi longa salus maneat, licèt in dè futura,
 Atque diu pastor pro grege vota feras.

Doctrina
 eius.

VITA SANCTI PETRI, COGNOMENTO

CHRYSOLOGI, RAVENNATIS ARCHIEPISCOPI, EX

*Hieronimi Rubei libro secundo historiarum Raven-
 natum, collecta.*

SUCCESSOR Iohannis Rauennatum Archiepiscopi, 3. Decembr.
 qui vidit Angelum, numeratur Petrus Rauennas vocatus,
 cognomento Chryso-logus, quòd ea fuerit suauitate ser-
 monis, vt aureum orationis flumen funderet. Blondus
 hunc patria Rauennatem fuisse scribit, & Fori Cornelij
 Episcopum, sed fallitur, cùm ex Foro Cornelij, vbi natus
 erat, in Archiepiscopum Rauennatè fuerit electus. Nam
 Rauennates, vt moris erat, cùm Archiepiscopum ab eis
 creatum, Romam ad Xystum tertium Pontificem, qui
 Cælestino successerat, vnà cùm Cornelio, Fori Cornelij
 Episcopo misissent, vt confirmaretur electio, Xysto ferunt

s. Petr^o hic,
 cur Chryso-
 log^o cogno-
 minetur.

per quietem Petrum Apostolum atque Apollinarem se ostendisse, qui medium sibi
 adolescentem haberent, prædicerentque illum Archiepiscopum Rauennatem vt Diuinitas
 crearet: ab Rauennatibus electum non confirmaret. Quapropter cùm postridie
 Rauennates adessent, primò reijcit quem elegerant: iubet deinde omnes ad se acce-
 dere qui illic essent, vt eum Archiepiscopum faceret, quem Petrus & Apollinaris præ-
 monstrassent. Sed cùm ex Rauennatibus neminem illius similem fuisset conspicatus,
 Cornelio Episcopo mandat, vt suos in medium proferat. Eminebat inter cæteros,
 vitæ innocentia ac doctrina Petrus, Cornelij Diaconus. Hunc cùm illius similem
 cognouisset Xystus quem in somno viderat, Archiepiscopum Rauennatibus præficit.
 Rauennatibus autem id ægrè ferentibus, rem omnem aperit: vndè maxima reue-
 rentia apud omnes Petro conflata est. Petrus inuitus & non absque ingenti molestia
 Archiepiscopus factus, Rauennam reuersus, summa gratulatione ab Valentiniano
 primùm & Galla Placidia, mox ab omnibus Rauennatibus excipitur. Ille ab eis id
 vnum petere dixit, vt, quando tantum oneris pro ipsorum salute subire non recusa-
 uit, studerent ipsi monitis suis obtemperare: præceptisque diuinis non obsisterent.

vt Diuinitas
 eligitur in
 Episcopum
 Rauennatè.

Sumo gau-
 dio à Rauē-
 natibus ex-
 cipitur.

Inter cætera Galla Placidia D. Iohanni Baptistæ egregiam ædem, iuxta domum suam,
 extruendam curauit, vniuersæ ædificationis negotio demandato Baduario Patricio
 Rauennati. In eo templo Barbatianus Deo feruiens, multis prodigijs innotescerebat
 in dies magis ac magis: ex quibus illud maximè commendatur, quo Iuliani Rauennatis
 nobilissimi viri filium, strumis ità laborantem, vt ab omnibus iam esset despera-

Extat de S.
 Barbatiano
 sermo beati
 Petri Dami-
 tus, ani. quare

IULIUS
 CIPRIANUS
 ATILIANUS

31. Decemb.
presenti to-
mo, post ei-
Viram.

rus, sanauit: cum sacris peractis cubiculum ingressus, mox ex cera emplastrum, im-
minutumque panem cum oleo mixtum, vlceribus imposuisset, signoque Crucis ob-
signasset, repente enim disruptis illis vermes egressi sunt, & puer ingenti miraculo in
sanitatem restitutus.

Mart. 9.
Luc. 8.
S. Barbatia-
nus muliere
à sanguinis
proflauio
liberat.

Pari felicitate ac prodigio, Theodora primariam mulierem, refractario sangui-
nis fluxu ad desperationem laborantem, sanauit. Cum enim vir sanctus, deductus ad
eam, in qua expressa mortis effigies videbatur, eam intuens dixisset: Christus, qui hoc
morbi genere laborantem liberauit mulierem, te sanet: Quamobrem eius nomine
tibi prædico, surge & ambula, Theodora statim ad sanitatem reducta est, cuius bene-
ficii magnitudine commota, frequens deinde virum sanctum conueniebat, ab eoque
de Christi religione docebatur. Verum Vrsicius Theodora maritus, in tantum ob id
zelotypia cæco furore exarsit, vt quadam die sub auroram in Barbatianum, qui ora-
bat in templo Deum, districto ense impetum fecerit: sed continuo aruit manus, im-
mobilisque permanens, viro sancto orante, Deus illi restituit sanitatem.

Miraculū.

S. Chryso-
logus Tricol-
lim aedificat.

Per idem tempus Petrus Archiepiscopus, ad Ecclesiam administrationem conuer-
sus, Tricollim aggressus est, quod aedificium, ad trium collium simulacrum extructum,
sacerdotibus Vrsiani templi, stationem tutam assiduamque præbebat. Id à successio-
ribus admirabili aedificatione absolutum, nunc non extat. Eius vicem reddunt horii,
qui circa Vrsianam aedem conspiciuntur. Templum præterea sacratum, quod diuo
Iohanni Baptista Baduarius iussu Placidie aedificauerat. Cumque Placidia Ariminum
se contulisset, incumbens in aedificationem templi D. Stephano, haud procul ab vrbis
mœnibus, dedicati, incidissetque Barbatianus in leuem quidem morbum, sed perti-
nacem qui illi postremus fuit, Petrus certior fecit Placidiam, quæ omnibus repen-
tè relictis, Rauennam conuolauit, vbi non multo post Barbatianus tranquille & pla-
cidè animam exhalauit. Ab Petro Archiepiscopo ablutus, & aromate conditus, se-
pultus est in monumento iuxta aram maximam diui Iohannis Baptista. Temporum
successu, cum eius nomini erectum fuisset templum, haud procul ab D. Zacharia, il-
luc cadauer importatum fuit. Cæterum tandem corridente templo, ac potius aedifici-
la, in Vrsianam aedem est translatum.

Templū D.
Iohan. Bap-
tista con-
secrat.

S. Barbatia-
num sepul-
tura tradit.

Interea cum Eutyches Byzantius Abbas, factiosorum ope, disseminaret falsam do-
ctrinam, asseuerans in Christo diuinam naturam cum humana in idem recidisse,
Leoque Pontifex, qui Xysto successerat, tricentorum & sexaginta Episcoporum ad
Chalcedonem conuocato Concilio, eam pestem restinguendam summa ope nite-
retur, Petrum Chrysologum iussit ad Concilium aduersus Eutychem quæ viderentur
scribere. Quod & Petrus fecit ad eò luculenter, grauiusque & piè, vt ad hanc usque
ætatem eas literas quæ extant, viri omnes docti mirentur, & primo loco habeant.

Concilium
Chalcedo-
nense.

Chryso-
logus
aduersus
Eutychem
scribit do-
ctissime.

Irius Ger-
mani Episco-
pi vita habet-
ur 4. tomo.
Iulij 31.

Accessit Rauennam hoc tempore, ad Valentinianum, Germanus Altissiodorensis
Antistes, eximia vir sanctitate, ab eo, Placidiaque matre honorifice exceptus, vbi cum
in argenteo vase ad eum misisset aliquando Placidia lautissimos cibos, quibus cœna-
ret, ita munus accepit, vt seruis præberet cibos: vas autem argenteum voluerit apud
se esse, egenis viri distribuendum: Ipse Placidia panem ex hordeo in scutella lignea
remisit, quod illa viri sancti munus venerabunda acceptum, summa semper apud se
veneratione habuit, scutellamque ligneam argenteo circumdedit. Cum vero semel
ad cœnam Germanum inuisset, ille benignè assensus, vectus asello ob id quod viri
pedem mouere posset, confectus inedia & castigatione corporis, contigit vii asellus,
qui nihilo, quam Germanus, firmiori valetudine erat, inter cœnandum moreretur.

Abstinencia
eius & cor-
poris mor-
tificatio.

Asellum suū
mortuū re-
suscitat.

S. Chryso-
logus Germa-
num Episco-
pum sepelit.

Quod cum rescuisset Placidia, iussit generosum equum maximæ mansuetudinis as-
ferri. Sed Germanus, cum suum se velle asinum diceret, pereretque, vii sibi locus in
quo cadauer esset indicaretur, ad illum productus, Surge, inquit, reuertamur ad ho-
spitium: statimque & asellus rediuuus surrexit, & Germanum reuexit vnde discessit.
Verum non multo post, Germanus multo antè ab se præuiam atque prænu-
ciatam mortem Rauennæ cum vita commutauit, septimo postquam laborare ex-
bre cœperat die. Eius cadauer à Petro Chryologo Rauennatum Archiepiscopo
conditum, vt in Galliam importari, quemadmodum moriens Germanus petierat,
posset: quod & Valentinianus curauit faciendum. Petrus sancti viri cucullam & ce-
licium sibi habuit, ac nè quid pius hæres ex intestati bonis non possideret, sibi ve-
dicauit.

Aedificationi postea intentus, in Classe extruxit mirabilis magnitudinis fontem
dupl.

SUR

g b e
A O B
EV
3

duplici alto muro extructo. Diuo etiam Andreae Apostolo, iuxta Vrsianam eadem, haud procul ab Posterula, quam Vincilionis appellant, adificauit egregium templum, ligneis tamen columnis suffulcrum: supra valuas, eius imago, emblematico vermiculatoque opere picta conspicietur. Cum vero hoc tempore, Rauennates ad eorum commentitiorum simulacrum, quos antiquitas, ante partum Virginis, errore delusa, coluerat, personati Calendis Ianuarij, tota vrbe, per ludum, discurrere consueverunt, ipse multis concionibus habitis, eam perniciosam consuetudinem tollere conatus est. His absolutis, Chrysologus cum imminere sibi extremum vitae diem, diuinitus intelligeret, decimumque iam annum Rauennati Ecclesiae praefuisset, contulit se ad Forum Cornelij, vbi diui Cassiani martyris templum ingressus, muneribus tributis, Deum precatus atque ipsum Cassianum martyrem, qui benignè eius animam exciperent: hortatusque Rauennates, qui illum fuerant insecuti, vt in deligendo optimo pastore inuigilarent, nec discederent ab diuinis mandatis, initio Pontificatus Leonis primi placidè ac tranquillè ex hac vita migravit tertio Nonas Decembris annum Domini circiter quadragesimum supra quadringentesimum. Sepultus est ibidem iuxta aram D. Cassiani, vbi & nunc quiescit. Eius tamen brachium auro ac gemmis ornatum, in Vrsiana aede veneramur. Inter alia, quae reliquit, doctrinae monumenta, eius ad populum conciones, diuino spiritu & eximia pietate religioneque illustres, ab omnibus bonis & doctis iudicantur. Communi omnium consensu in Diuos relatus est, eique anniuersarij honores ob id decreti.

S. Andreae Apostolo templi edificat, & cultum salforu deorum tollit.

Feliciter obit.

Sanctorum catalogo ascribitur.

VITA SANCTI ELOQVII ABBATIS LATINIACENSIS, VT VIDETVR, A MONACHO VVALCIODORENSI conscripta, habetur in peruetusto MS. codice Ecclesiae Traiectensis.

REGNANTE Clodoueo Christianissimo Rege, venit beatus Eloquius ad Galliarum litora ex Hyberniae regione, cum aliquibus venerabilibus viris, videlicet Furteo, Vlrano, Foillano, Boetio, Ertone, & ceteris confratribus. Cumque plura monasteria, per insulas maris construxissent, & per Britanniam ac Saxoniam transuecti essent, plurimum ibi populum Domino acquisierunt. Tunc quibusdam causis ingruentibus, relictis ibidem monasterijs expulsi à populo & Rege, causa visendi Romam profecti sunt, atque à Clodoueo memorato perhumaniter excepti, in loco qui dicitur Latiniacus monasterium extruxerunt: ibique fratribus ordinatis, S. Furseus ceptum volens prosequi iter, non multo post apud villam Peronam defunctus est, beato Eloquio monasterij Latiniacensis & animarum curam relinquens. Post multos vero dies, S. Eloquius sciens discipulorum animos diaboli instinctu contra se excitatos, relictis omnibus, cum paucis fratribus super fluiuium Isaram nominatum, in loco qui antiquo vocabulo * Girimacus dicitur, ibidem eremiticam vitam duxit. Vbi & à viris religiosi honorifice susceptus, atque ab Eligio Nouiomi Episcopo, viro venerabili, vndique per suam diocesim licentiam praedicandi accipiens, multos oratione aegros pristinae sanitati restituit: ac sanos & incolumes in viam veritatis induxit.

3. Decemb.

Saxonia haec pars Angliae est, à Saxonibus olim occupata.

De his omnibus lege vitam S. Fursei, 16. Ianuarij circa finem.

Extat S. Eligij vita 1. Decemb.

Quadam autem die, dum ad eius cellulam quidam aeger eleemosynam peteret, vir Domini quod ad manum porrigeret non inuenit: iam enim cetera in usus pauperum expenderat: tantaque eius inopia condolens, in oratione prostratus, profusus lachrymis Domino supplicare coepit, vt qui caeco nato oculos aperuit, & quadragesimum Lazarum resuscitauit, ipse pristinam ei conferre dignaretur sanitatem. Staturumque pro foribus Domino gratias agens profectus est ab infirmitate plenissime curatus. Cumque fama longè lateque diuulgaretur, quod vir Domini precibus apud Deum, multis incolumitatem impetraret, coeperunt in grabbatis aegros plurimos offerre, quos ille tangens sancti olei liquore, post susceptam benedictionem

Iohan. 9.

Iohan. 11.

Aegrum oratione sanatur S. Eloquius.

IULS
M
C
P
ATI

Eccē vim
sacri olei.

neditionem sanos dimisit. Viri itaque religiosi circuniacentis loci, magno gaudio replebantur, quod apud eos talis vir habitandi moram elegerat, atque eius oratorium, ex agris, vineis, & pratis omnes magnificē honorauerunt.

Quadam verò die cum operarios in vineam cōduceret, ac operantibus adfaret, venit quidam eiulans & clamans: Heu me miserum, eccē filium meum vnicum, quem ex sacro fonte aqua baptismatis abluisti, in domo mea semiuiuum reliqui: succurre illi, obsecro. serue Dei, & eum adiuua. Cumque eum leniter cōsolaretur, quod ex hac infirmitate non esset moriturus, eccē mater pueri, occurrens, dixit: Noli molestare virum Dei, iam enim filius noster mortuus est. Quod vir Dei audiens, Euangelica verba profudit, dicens: Docuit nos Dominus spe obtinendi orare, dum ait: Omnia quæcunque orantes petitis, credite quia accipietis. Credite igitur, & fundamus ad Deum preces, & recipiet puer sanitatem. Cumque orationi simul incumberent, eccē puer sanus effectus, seu potius rediuuus, venit ad locum, vbi sanctus Dei orabat. Quem cum viderunt parētes eius, gratias Deo egerunt, qui saluat sperantes in se. Multa quidem & alia sunt, quæ per eum Dominus dignatus est operari, quæ breuitatis ergo missa facimus.

Matt. 18.
Mar. 11.

Mortuum
resuscitat.

Feliciter
obit.

Igitur sanctissimus Dei famulus Eloquius, vitæ cursu fideliter peracto, repletus omnium bonorum operum fructu, ad cæli gaudia, tertia die Decembris ascendit. Cuius corpus sepultum fuit à fidelibus in quodam monticulo, iuxta aggerem publicum super fluuiolum nomine Sommeron. vbi postea ædificata est adicula super tumbam eius, propter crebra miracula ibidem ostensa.

Miracula
ad sepulcrum
eius,

Tempore Ludouici Imperatoris mulier quadam Richildis nomine, diu cæca, ad ecclesiam eius veniens, statim ad sepulcrum eius illuminata est. Alia nomine Herlefreda cæca, & totis neruorum compagibus dissoluta, illuc deportata, ipsa die videns, & sana, est regressa. Alia nomine Germuara, per annum contractam habens manum dexteram, ibidem est curata. Alia nomine Gertrudis de pago Hasbanico, dextro lumine priuata, ibidem illuminata fuit.

Translatio eius.

Odo Caroli
Simplicis tu-
tor & regni
gubernator.
Aimonius
lib. 5. cap. 41.
Patrius
Massonus
lib. 2. Anna-
lium. in Ca-
rolo Sim-
plici.

Transfere-
tur corpus eius
in monaste-
rium Vualci-
odorense.

Alia permul-
ta miracula.

Cum ergo temporibus Regis Francorum Odonis, plurimæ fierent circum-
quaquæ strages Christianorum ex crudelitate Danorum, ac multa incendia ecclesiarum ac villarum agerentur: sancti Eloquij pariter cremata est ecclesia. Postea sæpius in eo loco à transeuntibus auditæ sunt voces struiter psallentium, & luminaria ardentia de nocte conspiciebantur. Cum verò huiusmodi signorum fama circumquaquæ percrebuisset, ac maximè quod sanctus Dei absque ecclesiastico cultu sub dio & in deserto loco solus iaceret: Hardericus venerandus Comes cum Herefinde coniuge sua clarissima, accesserunt ad Rodohardum tunc temporis Laudunensem Episcopum, petentes vt licentiam daret aliorsum corpus illud sanctum transferre, vbi honorabilius possit custodiri. Quo concesso, delatum est sancti viri corpus ad hæc præsentem ecclesiam Vualciodorensem. Vbi cum intrasset, multi hac die ex varijs infirmitatibus, antequàm Missarum solennia complerentur, sanati sunt.

Presbyter huius ecclesiæ nomine Dendinus, febricitans, statim vt huius limen ecclesiæ trāsiiit, sanatus est. Alius per xvj. annos cæcus, illuminatus est. Paralyticus in porticu huius ecclesiæ solitus elemosynā petere, sanatus est. Postea quidam à dæmone grauiter obsessus, vbi ad sepulcrum eius obdormiuisset prostratus, statim surrexit, & sanus in domum propriam est reuersus. Illius itaque translationis ac sepulturæ decus, tertio Nonarum Decembrium celebratur cum honore ad laudem nominis Dei, qui viuunt in omnia secula Amen.

SUR

g b o
M O
EV
S

DE S. BIRINO EPISCOPO DORCESTRIENSI.
VITA S. BIRINI EPISCOPI DORCESTR
ENSIS ET CONFESSORIS, INCERTO QUIDEM
authore, sed fide digna.

771

ANCTVS Birinus à Papa Honorio ad prædicandum
verba salutis genti Anglorum directus est. In præsentia
autem eiusdem Pontificis Honorij, in intimis vltra An-
glorum partibus, quò nullus doctor præcessisset, sanctæ
fidei semina se sparsurum promisit. Vnde etiam iussu
eiusdem Pontificis per Asterium Genuensem Episco-
pum in Episcopatus consecratus est gradum. Porro ad
litus Britannici freti arrepto itinere perueniens, ascen-
surus nauem, diuina celebrat mysteria: sibi suisque via-
ticum parans, salutaris hostiæ pia libamina Deo obtu-
lit. Vrgente verò navigationis articulo, ad nauem festi-

Decemb. 3.

S. Birinus
proficisci-
tur in Bri-
tanniam.

Viatrici spi-
rituale pere-
grinatio-
nibus
necessariu,
ob pericula.

nans introducitur: & insurgente vento, dum alta fulcarent pelagi, reminiscitur
Birinus se rem præcipue charam amisisse, & nautis vrgentibus impeditum, in liro-
re, vnde ascenderat, reliquisse. Dederat enim ei Honorius Papa pallæ, super quam
corpus Christi consecratur, & in qua corpus Dominicum inuolutum, & ad col-
lum suspensum, semper secum ferebat, atque inter sacra sacra sancta mysteria
super sanctum altare ponere consuevit.

Fide igitur armatus, in mare descendit: Deum authorem habens, per mare secu-
rus incedit: & recepto quod reliquerat, ad nauem regreditur. Offendit autem illam
quasi immobilem stantem, cum paulò antè per vndas maris velociter currentem
reliquisset. Vt autem in eam ingressus est, nec vna quidem in vestimento eius aque
gutta depræhensa est. Id nauæ videntes, flexis genibus tanquam Deum eum ado-
rauerunt, & complures ex eis ad fidem Christi, prædicante illo verbum Dei, con-
uersi sunt. Intrante porro illo in portum apud Occidentalium Saxonum gentem,
qui antiquitus Geuiffæ vocabantur, cum omnes ibidem paganissimos inueniret,
vt illic esse ratus est ibi potiùs verbu Dei prædicare, quam vltra progrediendo, eos,
quibus Christum annunciaret, inquirere: maxime cum populi cateruatim irruer-
ent, audire cupientes beatum antistitem, & tum corporis, tum cordis auribus, que
ab illo dicebantur, humiliter complectentes.

Ambular
ficcis pedi-
bus super
mare.

Erat verò in ea prouincia mulier quædam annoxa, quæ longo tempore nec vi-
dere nec audire poterat. Ei per visionem dictum est, vt ad beatum antistitem, rece-
ptura sanitatem, ire festinaret. Surgens igitur mulier, duces parat, qui gressus eius
regat. Episcopus autem visa illa motus pietate, auribus & oculis eius signum Cru-
cis impressit: & mox depulsa cæcitate, visus redditur, & surditatis excluso vitio, au-
ditus reparatur.

Signo cru-
cis sanat
furdam &
cæcam.

Euangelizante porro illo in ea prouincia, cum Rex Cinigilfus catechesi instru-
tus, fonte baptismi cum sua gente ablueretur, sanctus Nordanhumborum Rex
Osuualdus eum de lauacro exeuntem suscepit: sicque pulcherrimo prorsus Deo-
que digno consortio, cuius erat filiam habiturus coniugem, eum priùs secunda re-
generatione Deo dedicatum, sibi filium accepit. Donauerunt autem ambo Reges
eidem Episcopo ciuitatem, quæ vocatur Dorcic, id est, Dorcestre, ad cõstituendam
illic sedem Episcopalem. Anno autem tricesimo octauo ab ingressu S. Augustini
in Angliam, prædicare cœpit S. Birinus Vuestfaxonibus, & eos baptizare. Porro an-
no Domini sexcentesimo tricesimo quinto, tempore Regis Cinigilfi, canonicos
regulares instituit apud Dorcestre, ab Oxonia miliaribus septem distantem: vbi
ipse & successores eius viginti & septem Episcopi, annis circiter quadringentis &
quinquaginta septem, fuere: sed Vuilhelmo Conquæstore regnante, Remigius
Episcopus eam sedem in Lincolniam transtulit. Stephano autem regni governa-
cula moderante, Alexander Episcopus canonicos regulares Dorcestre instituit.

Vuestfaxo-
nibus, id
est, occiden-
talibus Sa-
xonibus.

Anno 1067
is regnavit.

Beda venerabilis de gestis Anglorum libro 3. cap. 7. scribit, beatum Birinum fa-
ctis dedicatisq; ecclesijs, multisque ad Dominum pio eius labore populis aduoca-
tis, migrasse ad Dominum, & in eadem ciuitate sepultum esse: & post multos an-
nos, Hedda Episcopatum agente, eum inde in Vuentam ciuitatem, id est, Vuin-
toniam, translatum, & in ecclesia beatorum Apostolorum Petri & Pauli honorifi-
cè

IULS

CL
ATL

Litteræ Honorij III.

ficè collocatum. Sed Dorcestrenses canonici in hoc Beda non assentientes, ad Honorium Pontificem scripserunt, quibus ille hunc in modum respondit: Honorius Episcopus, seruus seruorum Dei, venerabili fratri Stephano Archiepiscopo Cantuariensi, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, & dilectis filiis Archidiacono & Officiali Cantuariensi. salutem & Apostolicam benedictionem: Ex parte dilectorum filiorum Abbatis & cõuentus de Dorcestria, fuit nobis humiliter supplicatum, vt corpus sancti Birini, qui olim à felicis recordationis Honorio Papa prædecessore nostro in Angliam destinatus, claræ memoriæ Regem Angliæ ab idolatria cum gente sua conuersum baptizauit, & multis coruscans virtutibus, feliciter officio legationis impleto, defunctus & sepultus in suo monasterio in loco humili extitit, cum nomen eius in sanctorum catalogo habeatur, faceremus in loco magis idoneo collocari. Nos igitur de vestra discretione plenam fiduciam obtinentes, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si rem inuenieritis ita esse, præfatis Abbati & conuentui, vt corpus sancti prædicti ad locum transferant digniorem, autoritate nostra licentiam concedatis. Datum Lateran. septimo Idus Martij, Pontificatus nostri anno octauo.

Archiepiscopo autem Stephano prædictis Archidiacono & Officiali vices suas committente, pluribus conuocatis anno Domini millesimo ducentesimo vicesimo quarto, inter multos testes, quidam canonicus iuratus dixit crebro se audisse Vuilhelmum canonicum dicentem, quædam ipsi in visu sæpius apparuisse, in illo sepulchro quoddam inquirere in ecclesia Dorcestrensi ante altare sanctæ Crucis, vbi inuenturus esset corpus S. Birini: factaque ab Abbate potestate, quæsito sepulchro & aperto, præsentibus Abbate & canonicis, inuenisse corpus Episcopi integrum cum duplici stola, & infula rubra è panno serico, atque cum Cruce è metallo confecta, pectori eius imposta: denique cum calice ad vmbilicũ eius posito. Post hanc autem corporis inuentionem, quidam septennij cecitate laborans eõ venit, & visum recepit. Adolescens à natiuitate surdus & mutus, & audiendi & loquendi sibi sensit redditam facultatem: qui quidem ait, in visu iustum se ire Dorcestram, sanitatem illic consecuturum. Cum autem respondisset nescire se locum, cum qui apparuit, dixisse, se ipsum velle ducere. Atque ita expergefatum se ab eodem perductum esse ad locum. Vbi cum curatus esset, & Anglicè loqueretur, canonicum quendam ioco dixisse ipsi: Qui te loqui docuit, non fuit aulicus: nam alioqui potuisset docere te aliud idioma. Tum verò intra triduum ita perfectè Gallicè, vt Anglicè, se loqui cœpisse. Est illic etiam quidam excitatus mortuus, leprosus mundatus, rursusque duo alij à morte ad vitam reuocati, & ab ipso ortu mutus, loquendi beneficio donatus.

Quæ quidem omnia, & plura alia cum ab Abbate & cõuentu proposita fuissent, quæsitum est ex eis, num qua scriptura cum corpore reperta esset. Abbate id negante, cunctis consentientibus, apertum est sepulchrum: inuentaque sunt ossa omnia naturali situ & ordine collocata, sed carne in cineres redacta. Inuentus quoque est annulus, itemque Crux plumbea super pectus eius, calix paruus, particula vestimentorum eius, duæ stolæ, sed nõ integræ. Inuenta est etiam crumena quædam vestrica super pectus eius, itemque pera ex vna parte auro contexta: in qua omnes assererebant pallam supra memoratam, cum Christi corpore fuisse, cuius causa, vt dictum est, supra mare siccis pedibus ambulauit. Exclamauit autem Abbas quidam: Certus equidem sum, isthuc corpus esse sancti Bertini. Audiui enim hæc nocte quasi cuiusdam magnæ personæ vocem eiusmodi: Nè dubiteris de inuentione corporis beati Birini. Totum corpus reperietis, sed redactum in cinerem. Quæritum deinde est ex Abbate, quid responderet ad id, quod Beda scriptum reliquit, beatum Birinum sepultum quidem fuisse in ecclesia Dorcestrensi, sed post multos annos ad ecclesiam Vuentanam translatum. Ille verò non negauit ita scriptum esse, sed addebat, in Chronicis non solum visa, sed etiam audita annorari. Tum præterea aiebat, corpus cuiusdam Episcopi, in angulo retrò ostium ecclesiæ sepultum, Vuentanam siue Vuintoniam translatum fuisse, ossibus quibusdam in ea ecclesia relictis: nec credendum esse, talem Episcopum atque Legatum, tam vili loco humatum esse. Denique addebat, post primam beati Birini inuentionem quendam sanctæ vitæ virum, inclusum apud Haliuuelle extra Oxoniam, Martini nomine, audiuisse vocem dicentem sibi: Birinus in pavimento, Bertinus retrò ostium

S. Birinus iuber corpus suum inquiri.

Eius corpus inuenitur.

Miracula post corporis eius inuentionem.

Bertini, non Birini, corpus Vuintoniam translatum.

SUR

g b e
M O
E V
S

ostium: qui quidem Bertinus decimus à Birino Episcopus fuit. Ad extremum affirmabat, multa Dorcestre miracula fieri, Vuintoniæ nulla.

De ijs autem certior redditus summus Pontifex, ita rescripsit: Honorius Episcopus &c. Venerabili fratri Stephano Cantuarien. Archiepiscopo, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, & dilecto filio magistro Othoni subdiacono nostro, salutem & Apostolicam benedictionem. Dilectis filiis Abbate & conuentu de Dorcestre & Apostolicam benedictionem. Dilectis filiis Abbate & conuentu de Dorcestre olim nobis insinuantibus, quòd corpus beati Birini Episcopi in eorum ecclesia in loco humiliter requiescit: & humiliter supplicantibus, vt illud faceremus in loco magis idoneo collocari: tibi frater Archiepiscopo, ac dilectis filiis Archidiacono & Officiali Cantuar. per nostras dedimus literas in mandatis, vt si inuenitis re taliter se habere, concederetis ipsi Abbati & conuentui autoritate nostra licentiam corpus ipsum ad locum magis idoneum transferendi. Nupèr autem recepimus tuas, & eorum Archidiaconi & Officialis literas, continentes quòd ipse Archidiaconus vice tua & Officialis predicti, personaliter ad locum ipsum accessit, & accitis viris vita & fama conspicuis, super hoc veritatem quanta potuit diligentia inquisiuit. Licet autem per ea, quæ inuenit super inuentione sepulcri, vbi predicti sancti corpus requiescere dicitur, ac super miraculis, quibus diuina dignatio locum ipsum ad inuocationem nominis prefati gloriosissimi Sancti, tam misericorditer, quam mirabiliter modernis temporibus illustrauit, necnon per indicia in sepulcro ipso, quòd fecit aperiri, reperta, * nobis fuit verisimile visum, quòd eiusdem sancti corpus in loco requiescit eodem: quia tamen in libro Bedæ de Gestis Anglorum, legitur, corpus ipsum apud Vuintoniensem ecclesiam olim fuisse translatum: verentes procedere in negotio, contra tanti viri dicta nè argueremini aliquid præsumpsisse, negocium ipsum ad Apostolicum iudicium remisistis, processum ipsius Archidiaconi nobis sub sigillis vestris fideliter transmittendo. Quamquam igitur ex ipso processu appareat euidenter, locum ipsum tot & tantis, tamque claris per sepulchri sancti merita gloriosa coruscare miraculis, ac verisimile sit, & merito credi possit, quòd ipse gloriosissimus sanctus locum ipsum sua presentia corporali nobilitat, quem ad inuocationem nominis eius diuina potentia tot & tantorum miraculorum attestacione illustrauit: nè tamen in tali negotio aliquid de contingentibus omittatur, processum ipsum vobis sub bulla nostra duximus remittendum, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandantes, quatenus ad Vuintoniensem ecclesiam personaliter accedatis, & inquiratis sollicitè, si per miracula facta in ipsa Vuintoniensi ecclesia mirificauit Dominus sanctum suum. Et si vobis constiterit, miracula paria vel maiora his, quæ continentur in processu predicto, ad inuocationem nominis dicti sancti facta esse in ipsa Vuintoniensi ecclesia, negotio super sedatis eodem, nobis, quòd inuenitis, literis vestris fideliter intimantes. Alioquin cum verisimile sit, immò dubitari non debeat, quin ipse Beda in Anglorum historia multa retulerit de auditu: & etiam esse poterit, vt cum duorum sanctorum pontificum, Birini scilicet & Bertini, corpora in prefata ecclesia de Dorcestre, sicut ex ipso processu colligitur, fuerint tumulata, quòd Beda de Bertino scripsit, fuerit de Birino receptum, nomine Scriptorum negligentia vitiatò: sepulchri sancti gloriosissimum corpus pronuncietis requiescere in sepulchro Dorcestre ecclesia, quæ ipsius sancti meritis tot tantorumque miraculorum fulgore nescitur illustrata, ipsi Abbati & conuentui tribuat is autoritate vestra licentiam ipsum corpus in locum magis idoneum transferendi. Datum Reatinæ Nonis Augusti, Pontificatus nostri anno decimo.

Alia litera Honorij III.

for. * vobis

Nota de authoritate Bedæ.

Miracula S. Birini meritis facta.

Executionem huius Bullæ nusquam reperire potui: noui tamen, sicut in illo loco didici, corpus S. Birini gloriosum de loco, vbi in memorata ecclesia antiquitus fuerat sepultum, cum magno honore, sicut intuentibus liquet, esse translatum. Obijt autem tertio Nonas Decembris.

DE SS. CLAVDIO & HILARIA ac filijs eorum, quære in Vita Chrysostomi & Dariae 25. Octobris, Tom. 5. cap. 12. & 13.

DE TRANSLATIONE verò SS. Gutualdi & Bertulphi, quære in Vita eiusdem Bertulphi, quinta Februarij cap. 30. in primo Tomo.

IULS
CIV
ATI